

Bylo nás pět

**Albánské Alpy
v době Ramadánu**

Bylo nás pět

aneb

Albánské Alpy (Bjeshkët e Nemunaje, Prokletije) v době Ramadánu 27.8.-11.9.2010

27.8. – Pátek aká Den nultý

Dovolenou jsem nakonec dostal, takže cestou z práce kupujeme požitaviny, doma probíhá horečnaté balení, snášíme nadvakrát věci do auta a hurá do Brna. I tak ale máme hodinu zpoždění, takže voláme Martínkovi, ať se spojí s Ladkou. To má za následek jeho hodinové bloudění Brnem, ale nakonec se všichni šťastně shledáváme u ségry na privátě. Po vynesení věcí z auta jdeme na Svijany a Martínek si dává Pašíkův žlab; Kraví masakr zní taky lákavě. Na bytě už si jenom mezi sebe rozdělíme jídlo, sbalíme lépe batohy a o půlnoci jdeme spát.

28.8. – Sobota – Cesta zahájena

Vstáváme v 6:00, dáváme si vydatnou snídani, kupujeme vodu a pár dalších věcí a po finálním zabalení se (včetně Filopičáka) vyrážíme směr nádr. Zde jsme zbytečně brzo, ale vlak přijíždí na čas, tak to čekání ještě jde. Náš lehátkový vůz je hned za mašinou, cestou k němu vyhlížíme Honzíka, který už čeká před ním. Jako dežurné tu máme dva pohodový Čechy. Cestu trávíme čtením deníků a průvodců, jídlem a pitím piva, kdy koluje vždy jedna plechovka mezi nás všech pět, ale Honzík nepije. Tato idylka a nuda je přerušena až před Subotici příchodem maďarského celníka, půl hodiny po něm přichází i srbský, který nám dává razítko. V Subotici stojíme 90 minut, tak vyrážíme kus do města, kde je krásná radnice, před níž hraje několik hudebníků klasickou balkánskou živelnou hudbu čekající na svatebčany. Před nádražím je pěkný parčík a hromada zahrádek s točeným pivem. Před 21. hodinou jsme načas v Novim Sadu, připravujeme ležení a jdeme spát. Ostatní cestující, Češi a 3 Maďaři, na tom jsou obdobně.

29.8. – Neděle

Kolem 6:30 nás budí srbský celník a do půl hodinky tu je i černohorský. To jsme v Bijelo Polje a máme asi 3 hodiny sekeru. Začínáme se kochat Černou Horou a zdejšími zvířaty - Ladka: „Jé tam je kočka! ... To jsou dva ptáci... Ale za sebou!“, Honzík: „Tam je i straka! ... Ne, to je štěně...“ Jinak zase čteme deníky a vlak si to sune stále dál. Je 11:36 a my vystupujeme v Baru z vlaku, což znamená o 174 minut později oproti jízdnímu řádu. Intuitivně se dostáváme na autobusák a ve 12:09 si to již uháníme za 2,5 € do Ulcinju. Zde nás hned po výstupu nahání taxikář, že nás hodí za 50 € do Shkodëru. S díky odmítáme a jdeme si zjistit bus. První jel v 6:00 a druhý ve 12:30 nám taky ujel. Cena by měla být dle paní pokladní 6 € a další již dnes nejede. Taxikář vyhrává a my v pěti nasedáme. Po cestě z něj vypadne, že nás vlastně přes hranici nevezme, ale zkusí zavolat svému kamarádovi, že nás od hranice do Shkodëru odveze on. Moc se nám to nezdá, ale na hranici na nás někdo opravdu čeká. Tož mu platíme 40 €, přecházíme hranici a cpeme se do Mercedesu, kdy tři batohy musí jet na střeše. Po úchvatné jízdě, kdy do každé křižovatky troubíme, abychom dostali přednost vystupujeme ve 14:20 ve Shkodëru před hotelem Rozafa a taxikáři platíme zbylých 10 €. (*David*)

Jeho architekturou jsme byli zcela uchvázeni hned od prvního pohledu. Pikolík před hotelem, jedna recepční v obrovské prázdné hale, zahození batohů, rychlá výměna peněz v nedaleké směnárně (recepční eura nechtěla, kurz 1 € = 136, 7 ALL, lek), zaplacení (2 000,- ALL/pokoj), vydupání do 2 pokojů v 5. patře a radostné zahození batohů, „zabydlení se“. Pak jsme vyrazili do města na průzkum. Prošli jsme jeden „bulvár“, pak přišli zpět k hotelu, zjistili, že všude je

zavřeno (ramadán nebo klasický odpolední klid?) a šli druhým „bulvárem“. Proběhli mešitu Parrucës, dali jedno pivo Kaon (100 lek) a za stálého hledání něčeho k jídlu dorazili na pevnost za městem, na Rozafu (vlezné bylo 200 leků). Člověk by ale možná potřeboval vizualizaci, aby si dokázal představit, jak velká v době své slávy byla... Po prolezení hradu jsme zamířili k předem vyhládnuté mešitě pod kopcem, Xhamia e Plumbit (Olověná mešita). Byla rozestavěná či rozbořená? (Pozn.: mešita pochází z 18. století, ale v roce 2008 byla zaplavena vodou a nyní probíhá sbírka na její obnovu.) Nejdříve jsme nahlédli pouze okýnkem, pak obešli, pak nás místní domorodci dokonce vpustili dovnitř. Mešita byla neúplná, vevnitř krásně jednoduchá. Všude kolem hradu byl prach a bordel. Pak jsme opět zamířili do města na vytoužené jídlo. To ale znamenalo opět zdolat x-proudovou hnusnou silnici a všechen nepořádek kolem, dále psy, kočky a občas i lidi. Žaludky vyřvané jídlo jsme objevili nedaleko hotelu. Burek (albánsky byrek). Burek se sýrem, burek s masem, obojí neskutečně tučné, náročné na naše žaludky, lačné žaludky. Pivo je po večeri nezbytné. Stavujeme se v knize a kupujeme silniční mapu Albánie, abychom měli aspoň nějakou. K našemu velkému překvapení je otevřené infocentrum v dřevěné budce na křižovatce hned u hotelu, slečna umí anglicky a radí nám, v kolik a kde najdeme ráno furgon do Komani, turistickou mapu nemá, ale posílá nás naproti do knihy, že prý mají. A opravdu! Hned tedy kupujeme německou nedatovanou mapu v měřítku 1:50 000 za 1 100 lek (Huber verlag, www.kartographie.de). Cíleně zabloudíme k mešitě Ebu Bakr hned u hotelu (právě svolávali k mešitě, tak jsme nešli dovnitř), pokusíme se najít křesťanský kostel sv. Francise (vidíme jen věž, kostel nenalézáme), zblízka mrkneme na pravoslavný kostel a sedáme k pivu. V hospodě potkáváme známé Čechy z vlaku, zjišťujeme, že jsme za cestu platili o dost (výrazně) víc než oni a navíc se dovídáme, že zde točí jenom Heineken, žádné albánské pivo. Dopijeme, zaplatíme (3krát více než prve), rozloučíme se s Čechy, popřejeme si navzájem šťastnou cestu a mizíme do hotelu spát (Češi plánují jít ráno z hospody přímo na vlak). Dvoupostelák s koupelnou a záchodem (2+1 a 2 lidi). Vyčůrat, vysprchovat, umýt zuby, nařídít budíka a spát...

30.8.2010 (rok se stále, na rozdíl od data, nemění – podivné...)

4:30 – budíček – Martínek slastně vyje po celonoční předešle rozvášněn Honzíkem (Honzičova teorie)

4:30 – budíček – neuvěřitelný skřek muezzina (oficiální pravdivá verze)

5:00 – definitivní budíček, rychlé zabalení a míříme ve směru našeho furgonu (včera jsme se pokoušeli vyzjistit místo a čas od místních zdrojů, ale nakonec se stejně řídili deníky předchozích výprav) po ulici Marin Barleti, který pravděpodobně vyjíždí do Komani v 6:00, k přehradě. Nakonec si v kavárně dáváme pivo či sklenici mléka s kafem a vyrážíme v 6:30. Relativně vysokou rychlostí se řítíme do přístaviště, odkud nás čeká cesta trajektem. Žádná (asi) cesta furgonem se však neobejde bez přestávek => před cestou kafe, během cesty pár cigaret, zastávka na nákup. Aspoň se můžeme provětrat a rozhýbat přesezené údy. Cesta nám trvala 2,5 hodiny a je třeba vyjádřit obdiv nad řidičským uměním našeho řidiče. Trajekt nám jede během půl hodiny v 9:00. Zabíráme prostor na zádi (+2 Němci, na střídačku i pár místních) a vyrážíme. Vlezli jsme na malý osobní trajekt (alb. traget) Tropoja (velký vhodný i pro auta potkáváme plavbou), který rozváží místní usedlíky. Taková hromadná doprava. Jenže kolem téměř celé přehrady jsou buď husté houštiny nebo skály. Nalodování a vyloďování tak vypadá jako umělé vytváření trosečníků, popřípadě jejich záchrana. Loď zajede ke kamenům, k vydupané pěšině. Nikde nic, jen ti „trosečníci“, vytvoření či zachránění. Asi to však až takový trosečníci nebudou. V kopcích jsou vidět domy, občas i pole... Jak tam se asi žije? Vystupují a nastupují zde jak moderně oblečení mladí lidé, tak starší lidé oblečení skoro až v krojích (muži černé kalhoty, košile, sako či vesta, klobouky, polobotky; ženy černé šaty, šátek...). Po cca 3 hodinách plavby za 400 lek vystupujeme ve Fierzë, kde si nás hned nakládají do furgonu (cestu do Valbony jsme měli

zajištěnou již na lodi za 500 leků na osobu – odchytl nás tam jeden „naháněč“). Lezeme do auta (vroucího ze sluníčka) vyfoukaní z lodě. Pomalu usínáme. Jedeme pomalu po kamenité cestě, nedá se příliš dýchat, i když se větrá. Na chvíli se kámen mění v asfalt, to jsme v okolí Bajram Curri, zvedá se tak jak rychlost, tak vítr. Na asfaltě dýcháme, pak opět pomalu mřeme. Příjezd do Valbony je vysvobozením. Furgon nás vyhazuje u „hotelu“ na druhé straně vyschlého koryta řeky (tam projíždí napříč přímo ze silnice). U hotelu Familiar Kol Gjoni asi 1 km za Valbonou si přebalíme, dáme oběd, pivo, pak zamíříme do hor = vyschlým korytem směrem ke konci údolí. Je tu snaha postavit silnici, takže spousta lidí a aut. Jsme dobrá atrakce, všichni nás zdraví, taky zdravíme. Stále rádoby stoupáme vyschlým korytem. Míjíme nějaké chatky, hospody (Burimi i Valbonës; www.burimivalbones.com). Pak už jen salaše, popřípadě rozpadlé domy. Martínek objevuje první značku, dostává velké +. První značka a docela dlouhou dobu i poslední... První byla kolečko s bílým puntíkem uprostřed, druhá dvě červené čárky. Ještě pár dalších značek. Ty končí. My jdeme však dále, aniž bychom si toho všímali. Stáčíme se korytem doleva, někde za sebou necháváme i nejlepší orientační bod – elektrické vedení. Nás vede vidina výšek a noci někde nahoře (z Valbony vycházíme po 15. hodině). Přeskakujeme malý potok a lezeme jiným vyschlým korytem nahoru. Nevíme za jak dlouho, po kolika výškových metrech, otvíráme, mírně zneklidnění, mapu a přikládáme buzolu. Jdeme totálně blbě! Poradou rozhodujeme o cestě zpět. Dolů suťoviskem, naplavenými kameny. Pokusit se najít správný směr (nejlépe značku) a místo na nocleh je naším cílem. Dojdeme zcela dolů, obcházíme ostroh a po cestě nahoru. Nejrychlejší člen výpravy (= Martínek) nám (již mírně znaveným) utíká a na vlastní pěst jde hledat nocležiště. Výsledkem jsou tři stany na zahradě ve vesničce Rrogami vedle cesty, která je už značená. Kde tedy soudruzi z NDR udělali chybu? Táhlo je to doleva. =) Rozkládáme stany (jeden trochu zlobí – Aleš nám totiž dal stan Verčín a ne svůj, tak jsme z toho mírně vykolejeni), vaříme brkaši – vše za „asistence“ místních (na dovolené zde z Tirany). Martínek živě konverzuje a je odměněn rakijí a kukuřicí. My nic, my muzikanti, takže v 19:32 je Martínek „nějakej orakijovanej“. (Lad'ka)

31.8.2010 – Úterý

Vstáváme v 7:30 a po snídani balíme mírně navlhčené stany (noční přeháňka). Za ubytování platíme 10 € za všechny, byť paní domu po nás chce výrazně víc (50 €). Kolem půl deváté stoupáme po červené značce směrem na vytoužené Jezerce. Zhruba po půl hodině jsme dohnali stádo ovcí, které vedou dva bačové s třemi psy. S ovci stoupáme až do údolí pod sedlem Valbona (qafa Valbonës). Bačové nám nabízejí, že nás kousek doprovodí a ukážou nám cestu na Jezerce.. Zpočátku jim moc nedůvěřujeme (což pramení z jazykové bariéry), ale nakonec se ukáže, že jsou v pohodě a dělají to jenom proto, aby nám pomohli a zpříjemnili si den se skupinkou nadšenců, kteří se drápou na Jezerce. Vedou nás přes malý hřeben do vedlejšího údolí, kde pramení a teče říčka Valit. V tomto období je říčka vyschlá a koryto je plné kamení. Před sestupem do koryta se loučíme s našimi průvodci. Obloha je zatažená, takže spíše hádáme, kde je Jezerce a ostatní vrcholy. Jdeme korytem řeky nahoru a narážíme na první sněhové pole, kde dáváme rychlý pozdní oběd. Po kratším ale namáhavém výstupu se dostáváme až pod hřeben, který se táhne od vrcholu Jezerce na jihovýchod. Obloha je zatažená a je mlha, takže se špatně orientujeme. Chlapi se proto vydávají na průzkum bez batohů, kde zjišťují, že vylézt na hřeben je s těžkými batohy prakticky nemožné a tato cesta není ta, kterou jsme měli v plánu. Z porady vyplývá, že sejdeme do místa, kde jsme se loučili s bači a tam postavíme stany. Při sestupu začíná pršet, blýskat se a padat kroupy, a tím se zhoršuje viditelnost, což má za následek, že nejsme schopni cílové místo najít. Rozhodujeme se tedy sejít dolů do míst, ze kterých jsme dnes vyráželi. Cesta vede vyschlou říčkou po kamenech, pak přechází v nízké mlází, které se postupně mění v les. Sestup mlázím a lesem je hodně strmý a díky vytrvalému dešti velmi kluzký a nebezpečný, což nás hodně zpomaluje. Všichni jsme unavení a mokří. Těsně

před soumrakem konečně narážíme na značenou cestu, po které jsme ráno šli a do tmy sestupujeme opět k chaloupce, kde jsme našli azyl už včera. Stavíme stany a sušíme boty a oblečení v improvizované kuchyni, která je mimo dům v malé dřevěné boudě, kde mají kamna a ohniště s trojnožkou pro kotlík. Jdeme spát velmi brzy a bez večeře, kterou už se nikomu nechce dělat. Honzík si užívá mokrých věcí a mokrého spacáku, protože s sebou nevzal pláštěnku a zátěr jeho batohu nebyl úplně dostatečný. (Martínek)

Hláška dne: Evča (zarytá ekoložka) vykřikne při sestupu lesem: „Jů, PETflaška, hurá!“, zřejmě pod dojmem lidské stopy.

1.9.2010 – Středa – První školní den!

Budíček v 6:37 jeden po druhém ignorujeme a po několikerých pokusech různých členů výpravy vstát, opouštíme zahřáté spacáky až kolem 7:30. Pakujeme se dost dlouho, rozhýbáváme zatuhlé končetiny po včerejším výstupu-sestupu, za pomoci albánské holčičky Aurelie balíme stany, dosušujeme a udíme (v kuchyni) mokré věci, boty a Honzíkův spacák. Paní domu dáváme opět 10 éček, holčičce Horalku. Kolem 10:30 vyrážíme konečně opět nahoru do hor. Cestu známe ze včerejška :-), tak nám to pěkně dupe. Ovce nás dnes nebrzdí. V 11:30 jsme u známého pramínku a dáváme pišingr. Kolem 12:00 jsme v údolí pod sedlem Valbona, obědváme a rozhodujeme se zda zůstat, jít dál někam pod Maja Popluk (Popluques) či co. Od sedla slyšíme halekání na bači v protějším údolí. Za chvíli schází dolů skupinka Anglánů nalehko (tedy věci ve velkých taškách jim nesou chudáci oslíci) ale i skupinka tří Čechů jdoucí z Černé Hory. Dáváme se s nimi do řeči, zjišťujeme navzájem informace. Nakonec se rozhoduje pro variantu zůstat zde. Nacházíme relativně rovné místo pro tři stany u velkého kamene, stavíme je. Jelikož se udělalo pěkně, nechceme tu jen tak vejrat na hory zezdola, bereme mobily a jdeme zkusit signál (a rozhled samozřejmě) do sedla Valbona. Výhled je opravdu úchvatný a dokonce vidíme i kus naší zítřejší cesty pod Maja Popluk. Signál je v sedle těž, takže snad naše maminky budou dnes spát trochu klidněji. Scházíme zpět do „base campu“ a vaříme věču – polévka z kuskusem – korunovanou Honzíkovo babičkou upečeným výborným perníkem, jehož recept nám Honzík nechce říct, ale jen poslat mailem. Bereme odpadky a dáváme je asi 200 m daleko na strom. Pak se jdeme umýt a doplnit vodu k onomu pramínku. Ladka tam skočila celá a prý je jí pěkně teplo (voda je ledová jak tříšť!). Máťa hlídal mezitím tábor a jelikož mu byla zima, tak se šel „vymrskat“ skoro až do sedla a zpět. Vaříme čaj, čuráme a kolem 20:30 se jdeme zakutat do našich pelíšků ala sjezdovka. Honzík jde pozorovat hvězdy pod širák. (Evča)

2.9.2010 – Druhý pokus o výstup na Maja Jezerces

Budíček je klasicky v 6:37, ale nikdo nereaguje a ze spacáků vylézáme až chvíli po 7. hodině. Vypadá to, že Honzík šel nakonec spát kolem půlnoci do stanu. Skluzavka to byla přes noc dobrá, ale nakonec jsme sousední stan nenavštívili. A teď máme azuro! Snídáme Honzíkovo ovesnou kaši a kolem deváté hodiny si to od šutru suneme korytem do sedla pod Maja Popluk. Stoupáme po značce. To mi připomíná zdejší pestrost značek, jsou dva základní typy – jednobarevné (barva je oranžová, červená či fialová) či dvoubarevné, kdy druhou barvou je bílá. Toto základní dělení se dále dělí na pruhy a kružnice, kde je kružnice pouze v první barvě nebo s bílým středem, a pruhy jsou buď dva v první barvě, nebo jeden červený a kolem dva bílé, takže vypadají skoro jako naše klasická červená značka. Poslední značení je oficiální, které je víceméně zaznačené i v německé mapě, kterou jsme zakoupili za 1 100 lek ve Shkodëru. Po neoficiální značce dvou pruhů či kružnic jdeme střídavě po šutrech přímo korytem či travou nad ním, až se značka stáčí ostře doprava nahoru travou. Stoupání je ostré, místy i za pomoci horních končetin. S Máťou zjišťujeme, že nám chybí zbytek výpravy. Máťa jde nalehko hore na průzkum a já dolů hledat ostatní. Po složitější domluvě se rozhodujeme sestoupit zpět k balvanu a přes sedlo Valbona sejít do Thethi. Holky sestupují travou nalehko, my s batohy a následně se

vracíme i pro jejich – Máťa výš pro Ladčín, já pro níže položený Evčín. Sestup k balvanu je otravný, ale nakonec jsme u něj a dáváme oběd. Já vytahuji Plzničku, která bodne a trochu zlepší i náladu. Po odpočinku vyrážíme vzhůru do sedla a sledujeme, kudy jsme se snažili jít. Možná jsme měli jít přímo nahoru kotlinou do sedla Lugut i Valit a nedávat se po značce, což byl náš původní záměr. Další den odpoledne se dovídáme, že tímto sedlem chodí CK Alpina od Maja Jerezces. Hned pod sedlem Valbona nacházíme první nábojnice, později během pobytu v horách nalézáme další a další. Sestup je pozvolný s výhledy do údolí s Thethi i na okolní vrcholy. Postupně scházíme mezi borovicemi dolů více či méně ostře a místy sbíráme plody lesa – maliny a jahody. Dokonce potkáváme i jeden plácek, kde by se dalo postavit několik stanů a kde o 100 výškových metrů níž je i krásný potok. Zde dáváme pauzu na sůšu, myjeme si obličej (Lad'ka i vlasy) a částečně doplňujeme zásoby vody. Další sestup bukovým lesem je příkřejší a příkřejší až sestupujeme nad první chalupy. Zde jsou již i zralé ostružiny, špendlíky (mirabelky) a nezralé dřínky, takže sběr plodin pokračuje. Sestup již pokračuje po cestě a potkáváme i minischwarzenberský kanál, resp. umělé koryto přivádějící vodu. Místy však již netěsní, takže voda teče na cestu. Na začátku vesnice nás odchyťávají nějací kluci, ale jako Francesco, kterému máme předat od Přípluva foto z loňska, asi nevypadají, tak jdeme dál, až se nám daří minout školu a podél řeky dojít až ke kule. Cestou potkáváme dva plácky ideální na stanování (jeden s křížkem, druhý s nějakým malým přístřeškem), ale o stanování neuvažujeme, bo zde mají nějaké neznáčené pietní místo. Nakonec stavíme stany přímo pod kule. K večeri holky vaří brkaši a k tomu si dáváme pivo Norga za 150 lek. U řeky je zima, takže jdeme spát. (David)

3.2.2010 – David opět pod vlivem, navíc o 7 měsíců mimo časový horizont...

Po noclehu u kule vstáváme tradičně mezi 6:37 a sedmou, je celkem chladno a vlhko od řeky. K snídani dáváme myslí, balíme. Během balení se slunko dosápe až k plotu, takže sušíme, převážně stany. David odchází platit včera dohodnutou cenu za nocleh (3 €/stan) a neznámou cenu za pivo. Někdy ± před devátou vyrážíme po červeném pruhu zpět na sever, ale tentokrát ne podle řeky, ale po schůdkách za plot, kde to spíš vypadá na soukromý pozemek. Po pěšinkách, které vedou po mezích mezi poli nebo pastvinami, docházíme ke kostelu. Procházíme Thethi, potkáváme Němce, sourozenecký pár. Během debaty zjišťujeme, že bydlí u Francesca a tak posíláme Přípluvovy fotky s patřičným komentářem. Opouštíme střed vesnice po stejné cestě, jakou jsme včera přišli. Cesta na Qafa Pejës se odděluje defakto na druhé velké (= pro auta) odbočce vlevo (odbočka není značená), první odbočka vlevo je přes tekoucí vodu ke dvěma domkům či spíš domku a šopě. Cestou požíváme ostružiny, výhonky Břízovy rodiny získávají kvanta blumek, jak k nim přišli raději nepátrat... Potkáváme různé domorodce, někteří něco živě vysvětlují, jen těžko říci co... Na travnatém plácku, kde se vytrácí koleje od aut, dáváme krátkou svačtinovou pauzu a valíme dál. Během celkem dlouhého stoupání (asi 1 000 výškových metrů) předbíháme Němce, co jsou nalahko a míjeli nás na konci vesnice. Přicházíme do sedla Pejës (rovné, travnaté, bezvětrí, signál) a scházíme kousek dál, kde dáváme pozdní oběd (půl 14:00) a oblékáme se, jelikož se zatahuje. Scházíme dolů ze sedla k plesu Liqen Pejës, což je honosný název pro napůl vyschlý bahnitý kačák. Zde potkáváme pět Čechů, co jsou v Albánii autem. Řešíme informace, klábosíme. Češi odcházejí k Jezerci, my stavíme stany. Chvilí diskutujeme co dál, pak nalahko odcházíme k předpokládaným salaším v údolí Gropat e Bukura (Buni i Gropaet) zpět do sedla a vlevo (cca východ). Po hodce salaše skutečně nacházíme, jsou to dvě údolí oddělená hřebínkem. Kocháme se údolím, Bodlina vehementně („ano“, „ne“, „voda“, „dělají“, „mléko“, „sýr“, „včera“, „zítra“ a „vůbec Vám nerozumím“) debatuje s bači. Ve finále, když bereme vodu (malý pramínek), bača přináší 2l PET flašku mlíka. Nachází nás snadno, jelikož vidí nejenom nás, ale i stopu, kterou Bodla vyslintala při snění o mlíce. Bača chce 5 € za 2 l, Bodlinka mu vysvětluje, že jen ochutnáme za 1 €, protože 2 l jsou pro nás moc. Nakonec jí bača (raději) nechává za 1 € celou flašu. Lad'ka poté ještě nachází 200 lek na odškodněnou, které

s lehkostí posílá přes Davida. Ten je moc ochotně nepředává, uvědomuje si, že jsou to dva točené Kaony... Trochu jinou cestou se vracíme ke stanům, večeríme rýži + žampionovou polévku, mlékopijci ještě slivku a živočišné uhlí z preventivních důvodů. Ladka, coby nejudatnější pijan mléka, zjišťuje, jak moc komu žbluňká v břiše.

Výrok dne: „To je tu emancipace. Ženské dělají sýry na salaších a chlapy někde honí...“ Ladka po zjištění, že v salaších jsou jen bačky (ženy bačů), zatímco bačové jsou (asi/snad) někde se stády.

4.9.2010 - Sobota

Během noci dvakrát krátce mrholilo (aspoň co jsem byl vzhůru), nicméně napotřetí mrholení vydrželo až do rána, protože je budíček 6:37 vesměs ignorován. Časem následuje debata co dál, finální výsledek je vypravit se pod Maja Jezerces bez ohledu na počasí. Krátce po tomto rozhodnutí mrholení přechází v regulérní déšť, který ale naštěstí po sbalení se uvnitř stanu přestává, takže nakonec sušíme i stany. Ke snídani je myslí s mlékem od bači ze včerejška. Nicméně vzhledem k počasí vyrážíme až před 11:00 do relativního chladu a vlhka převalujících se mlh. Směr je po červeném pruhu na sever. Krátce po stočení cesty k východu se ztrácíme v mlze a bloudíme po pláni mezi horskými hřebeny, jejichž jména v mapě nejsou, přičemž potkáváme pěkné placky pro stany i mnoho různých zídek zjevně postavených lidmi. Geometrie zídek je celkem rozličná, vypadá to jako zdejší Nazca. Na rozdíl od ostatních mi bloudění nevádí, alespoň není tak zřejmé, že nejsem furt beznadějně poslední. Navíc se naskytují pohledy na svahy s borovicemi rozmarně ovinutými cáry mlh nebo rozličné vrcholky cudně se odhalující v mracích, takže obecně vzato – houby zle... Nakonec scházíme k opuštěným kasárnám Stanet i Pejës, kde zjišťujeme, že značka červeného pruhu mezi bílými je natažená dále, než je na mapě (nakonec nás tato značka dovádí až k plesům pod Jezercës). Pod opuštěnými kasárnami objevujeme vodu (pramínek) a pokračujeme po značce po vrstevnici dále. Míjíme dva stany. Následuje hang do sedla, ve kterém potkáváme čtyři Čechy ze včerejška, pátý prý má být v míjených stanech. Češi se vrací z Jezerce, takže zjišťujeme informace ohledně cesty a pokračujeme dále. Cestou požíváme maliny, kterých je okolo cesty docela hodně. Takže aspoň odpadá otázka, kde Břízovi vzali blumky. I když všichni ví, že dobrá hospodyňka Ladka i pro blumku přes plot skočí, psa zažene, hospodáře umlčí... A všichni to ví proto, protože to sama říkala. Chvilí po šesté docházíme skrze několik sedýlek k plesům. Stavíme stany, koupeme se v plesu, večeríme těstoviny se šnytílkem od plesa, zajídáme perníkem a jdeme spát. Večer se dělá jasno, takže po psaní deníku se jdu juknout ven, ale jen na chvíli, jelikož třpyt oblohy je úměrný i zimě venku.

Výrok dne: Nic hodného zápisu nezaznamenáno. Možná snad jen, že Martínek nabídl rozpoutání bitky, aby byl deník zajímavější. (Honzík)

5.9.2010 - Neděle

Celou noc je jasno a s jasnou oblohou se i probouzíme. Stany jsou slušně mokré od ranní rosy a na trávě je bílá jinovatka, asi přízemní mrazík. Po snídani (po osmé hodině) vyrážíme nalehko směrem na vrchol Jezerce. Cesta vede od jezera vyschlým řečištěm směr jihozápad. Po vystoupení k odbočce na sedlo Jezerce pokračujeme po sněhových polích a suti jihovýchodním směrem. Cesta je značena červenými čarami a kruhy, případně mužíky. Sněhové pole se táhne až do malého sedla zhruba 300 výškových metrů pod vrcholem. Do tohoto místa se stoupá bez větší námahy. Sedlo se nachází jižně pod vrcholem, takže vrchol se od jezera vlastně obchází ze severu na jih. Ze sedla je výstup náročnější, protože už musíme ve výstupu zapojit i ruce. To odrazuje holky, které zůstávají kousek nad sedlem. Pánská část výpravy pokračuje dál. Padající suť nám trochu znepříjemňuje cestu, jinak je ale cesta až na dva obtížnější úseky, celkem bezproblémová. Zhruba kolem jedenácté dorážíme na vrchol Maja Jezerces (2 694 m n.m.). Je zde železný kříž s plechovou krabicí, kde je vrcholová kniha, kam se samozřejmě zapisujeme, razítko a vlajka.

Obloha sice není úplně „vymetená“, ale i tak je krásný výhled na albánské a černohorské vrcholy a údolí. David instaluje foťák na vrcholové foto, což se mu daří až na podruhé. Honzík využívá času a vytváří momentky své plyšové myšky. Po sněžení vrcholového kousku Studentské pečeti se vracíme zpět. Sestup je možná náročnější než výstup, ale zvládáme ho bez úhony. Přes sněhová pole a řečiště se vracíme ve dvě dolů k jezeru. Po příchodu se všichni vrháme do vody, která je sice studená, ale koupel našich nemytých těl a svršků je potřeba. Po koupeli jde David najít pramínek vody, který by měl být na východní straně plesa. Nakonec nalézá jen kapající vodu kousek nad plesem. Po rychlém pozdním obědě vyrážejí holky ke kapajícímu mechu nad pleso, kde pomocí hrníčků a ešusů rozjíždějí stáčírnu vody, nad kterou žasne i Honzík. Během hodiny mají stáčecím mechanismem naplněné všechny naše PETky. Kolem půl šesté doráží nad pleso čtveřice turistů, kteří se hrnou rovnou ke kapající vodě. Když po chvíli doráží k nám, zjišťujeme, že jsou to zase Češi (už jsme ani jinou národnost nečekali). Tři kluci a holka vyrazili dnes z Thethi a chtějí pokračovat do Černé Hory. Než jsme šli spát, prošli jsme se ještě k dalším plesům ve směru na Černou Horu. *(Martínek)*

6.9.2010 - Pondělí

Vstávali jsme tak chvilku před 7 a posnídali Máťovo müsli s rozemletýma oříškama. Sbalili jsme rosou omoklé stany, rozloučili se s vedlešpícíma a vyrazili na cestu s cílem sedlo Dobraçes. Vyškrábali jsme se do Qafa Jezercës, abychom mohli zase spadnout dolů k pramínku pod kasárnami Stanet i Pejës. Na bývalém apelplatzu jsme si dali oběd a nechali uschnout stany a pokračovali zas nahoru do krpálu. Traverz okolo Maja Arapit byl krásný, ale pak nás hory sevřely a klopýtali jsme měsíční krajinou plnou ostrých škrapů a obrovských ploten. Cesta byla pěkně vydupaná od ovcí, ale červenou značku jsme asi od poloviny cesty už nenašli. Kolem půl 5 jsme konečně uzřeli salaš – a ne jednu – celou osadu. Chvilku jsme se rozhlíželi po „fotbalovém hřišti“, zda-li na nás nějaká zašitá bačovkyně houkne, ale nakonec jsme usoudili, že osada je asi prázdná a bačové dorazí až večer. Rozložili jsme tedy stany na fotbalovém hřišti a šli hledat vodu. Ústí hadice bylo hned na západní straně sedla, ale nic z ní neteklo, tak jsme vyrazili hledat druhý konec hadice. Hledání ale nemělo konce a tak jsme to s Ladkou asi po 1 km otočily zpět k tábořišti, že nabereme vodu kousek nad sedlem, kde byla hadice přerušená a vytékalo z ní trochu vody. Z kluků pramínek nakonec našel jen Máťa, který šel nejdál, našel pramínek a hadici spravil. Uvařili jsme večeri, opražili mandle se solí jako zákusek a ulehli do hajan. Bačové doted' nedošli, takže ovčí „kaš“ ani „quimest“ opět nebyl. :- (*(Evča)*

7.9.2010 - Cesta do Bogë

Ráno se probouzíme všichni a celí – žádné další ohlodané kostičky v okolí přes noc nepřibyly... Vítá nás modré nebe a slunce kdesi za kopcema (kopci). Klasický ranní rituál:

6:37 – budíček – nikdo nevylézá

před 7:00 – Máťa vylézá, hlásí stav počasí a rychle zalézá zpět do spacáku, aby se zahřál

po 7:00 – postupně se soukáme s větším či menším hekáním ze spacáků a posléze ze stanů následuje: snídane, hygiena, balení, odchod...

Ráno nás nemile překvapuje netekoucí voda. Hadice Máťovi asi přes noc někdo rozpojil. Jdeme směr Bogë tedy s jedním špinavým a druhým nevyjedeným (snídane bylo přespříliš – úklid batohů před příchodem do civilizace) ešusem. Myjeme sebe a ešusy nahoře u pramene. Z údolí (sedla Dobraçes) stoupáme na západ podle nekončícího hadicového hada. U pramínku (vzniká po odpojení hadice) doplňujeme vodu a dál už následujeme (doslova) podělanou stezku. Klesáním, stoupáním, klesáním, stoupáním, klesáním, stoupáním docházíme dolů k plesu Bogë, ztrácíme podělanou cestu. Pro nás to asi osudový krok. Dále jdeme více méně podle své intuice do údolí Bogë, které po husté trávě přecházíme skrz – cesta definitivně ztracena... Podle mapy, GPS souřadnic z navigace v mobilu a kompasu určujeme sedlo Muškut a po vydatném obědě

(stále dojíždění zásob) míříme předpokládaným směrem. Má'fa vede. Zbytek výpravy zůstává nedůvěřivě pozadu. Ví proč. Nalézáme příliš zleva (Tedy za předpokladu, že sedlo Muškut je vážně to, co jsme si my určili.), otáčíme se, trochu zpět klesáme a zkoušíme cestu jinou. Má'fa opět hledá, zbytek pozoruje jeho snahy přes dolík a rozhoduje se z časových důvodů pro ústup. I když je cesta pravděpodobně objevena – pod stěnou, pod sněhem, nastoupat velkým obloukem vpravo. Je odtroubeno k ústupu. Blouděním pod sedly jsme ztratili tři hodiny. Kdo ví, jak dlouho bychom tu ještě mohli zůstat... Po kolikáté se již zase vracíme stejnou cestou (zcela stejnou) na náš výchozí bod? Aspoň víme, že se tam hezky staví stany, pokud se zadaří, zase poteče voda (Má'fa napravoval po cestě dolů hadicového hada) a dokonce víme, jak se z tohoto místa dostat. Rozhodli jsme se pro sestup do Nikçi. Na cestu tam jsme narazili (snad) při ranní cestě nahoru (kupodivu jsme na ni zabloudili). O co jsme dnes více (jde to u nás ještě?) bloudili, o to byla bohatší večeře – 5 chodů (večeře, pražené mandle, sezamka, horolezecká specialita, čaj). S přicházející tmou k nám přichází skupinka turistů, pro změnu Čechů – 3+1, opačný poměr než posledně, 3 holky, 1 kluk. Přichází z Bogë, trvalo jim to 3 dny. Asi to vážně není moc snadno k nalezení... (Poznámka pod čarou: Existuje možnost jet do Černé Hory s cestovkou z Ostravy Kovotour a pak se oddělit.) Během jejich večeře měníme bloudící zážitky, plnou bombu za prázdnou (snad zítra už vážně slezeme dolů) a spát. Dřívko i Filopíček jsou stále s námi. (*Lad'ka*)

8.9.2010 – Civilizace

Chvilí po nás vstává i vedlejší tábor, vycházíme skoro zároveň. Již známou cestou jdeme kousek nahoru podél hadice ke zbytkům salaše, kde se dáváme doprava a začínáme klesat. Prvním a asi i posledním vzrušením je pramen přístupný po asi pětimetrovém dřevěném žebříku. Máme však plno, takže sestupujeme dál. Les je bukový, posetý vápencovými šutry. Jak klesáme níž, ukazují se nám různé výhledy na obec Nikçi, které dominuje kostel. Též se otepluje, ale v dálí jsou vidět tmavá mračna. Cestou potkáváme zdržující maliny a ke konci jdeme kus dokonce po pískovci místo vápence. Za kostelem se vodou plní jakási kruhová nádrž, kostel vypadá celkem nově. Hřbitov u kostela resp. náhrobky jsou přepřaceny různými barevnými soškami andělíčků apod., na druhé straně přes cestu je hřbitov muslimský. U kostela dáváme pauzu na sůš a obdivujeme se dovádění selat a prasnice na návsi. Též nám je jasné, že to zde není turistické jako Thethi a vyrazíme po cestě „směr Shkodër“. Cesta je prašná, je teplo a auto zde snad nikdo nemá, zato zde mají zahrady plné zralých fíků, dřínků a hroznového vína. S možností cesty autem či koňským povozem do civilizace už to vypadá špatně, když v tom slyšíme auto v protisměru... Je to nějaká stará Toyota pickup, sedí v ní dva týpci a na korbě mají kotouč. Prý nás do Shkodëru vezmou za 50 €, tak zkoušíme smlouvat, ale moc nám to nejde, podařilo se nám ale stáhnout cenu aspoň na 40 €, což je 8 €/os. Jedou se otočit, shazují kotouč, zametají korbu, kam jdou naše batohy, my se soukáme dovnitř a druhý týpek zůstává stát u cesty... Cesta je prašná, samá díra a vede nad strží s řekou, či spíš ve stěně. Evču to děsí, Má'fa si libuje, že to je nic oproti Nepálu, zbytek to neřeší. Dokonce si to vineme serpentínami jak Trolí cestou. Řidič by si rád povídal, ale je to trochu problém, ač jeho albánština je zajisté dobrá. Dovídáme se aspoň, že vzdálenost Shkodër-Nikçi je asi 80 km a 3 hodiny jízdy. Opouštíme prašnou cestu a po děravém asfaltu jedeme obcemi Bajza či Koplik. Snaží se tu o stavbu nové silnice, ale tempo se zdá být méně než pomalé. Obdivujeme šílené stavby a barvy velkých baráků, hromady odpadků podél silnice a již vjíždíme na předměstí Shkodëru. Řidiče ukecáváme na cestu až k hotelu Rozafa, ve městě značně znejistěl, jízda nad srázy mu seděla víc. Těch 40 eur si každopádně zasloužil! V Rozafě mají již jen pokoje za 3 000 lek za pokoj, což je to nejlepší, zahrnující i snídaní. Každopádně to bereme a s radostí dáváme osvěžující sprchu. Hlavní rozdíl oproti minulému pokoji vidíme v tekoucí teplé vodě. Po sprše vyrazíme na poštu, abychom odeslali pohledy, a cestou se stavujeme v íčku ohledně spojů do Tirany a Ulcinju. A nyní hurá na pífko a jídlo! Po delší době hledání nacházíme restauraci Çoçja, kde objednáváme Tirana bier a vybíráme salát a hlavní jídlo.

Při objednávce zjišťujeme, že typická albánská jídla se musí objednat den dopředu, takže dáváme salát s výborným sýrem kashkaval i olivami, toto jídlo nás celkem vyšlo na 1 180 lek (4 piva + 3 saláty) a po sněžení pátráme po jídle dál. Nicméně to je celkem překérka, mají zde hlavně fastfoody, kde sice mají též zdejší jídlo (mleté maso a burky), ale není to to, co hledáme. Nakonec nás od jednoho posílají naproti ke konkurenci hned vedle pravoslavného kostela – dole je bar, nahoře restaurace vypadající trochu nobl. Název této restaurace je International Çoçja. Typická albánská jídla je opět třeba objednat dopředu, ale mají zde hromadu zajímavých jídel z telecího masa a hlavně zdejší shkodërské pivo. Tož objednáváme specialitu domu, saláty, sýr kashkaval, japrak a grilovanou zeleninu. A ouha! Zdejší pivo došlo, ale mají prý výborný import až z Čech... Svět se nám hroutí, ale nakonec si dáváme pivo – Ferdinanda z Benešova totiž stejně nikdo neznáme. Během výborné večeře párkrát sprchne, platíme 4 050,- lek za jídlo, cestou na hotel se stavujeme v marketu na nákup dárků a kolem 22. hodiny se snažíme za vedra a městského hluku usnout. Dnes skončil ramadán. (*David*)

9.9.2010 – Čtvrtek – Počátek cesty domů

Ráno v půl páté po nočním vydatném dešti a vichru nás opět probudil Máťův muezziní bujarý zpěv. Skončil ramadán, takže se Mátá docela vyřádil. A řádění trvalo po celé dopoledne... Ještě před snídaní (v ceně pokojů na 3. patře) jsme stihli nakoupit zásoby na cestu (zelenina – ne pivo, ovoce, bílý chleba) a pak jsme šli zvědavě na snídani. Již v recepci nás sepsuli za to, že jsme na pokoji pro dva spali tři, a že nemůžeme tedy očekávat snídani navíc. Tak jsme se dělili o čtyři snídaně. Vajíčka, sýr, máslo, jam. A překvapivě bílé pečivo. Bez pití. Búú! (*Lad'ka*)

Bus Shkodër-Ulcinj byl 5€/osobu, odjezd v 9:00, cesta trvala asi 1,5 hodiny s malou pauzou na hranicích. V Ulcinju hledáme I-čko v centru a podle mapy vyrážíme na hrad, který je u moře. 1 € vstup. Před návštěvou hradu dáváme s Lad'kou kafičko. Po návštěvě hradu jdeme ke kostelu do stínu, protože je hrozné vedro. Pak jdeme k hlavní pláži, kde jsme zapadli do příjemné restaurace, kde mají místní pivko Nikšičko. (*Martínek*)

Je tu moc sympatický číšník, takže si dáváme ještě jedno pivo. Nejrady bychom si dali ještě, ale asi bychom tu pak i spinkali... A tak platíme, zvedáme se a vydáváme se do Mercatoru koupit víno... a pak směr jih najít vhodné místo na přespání (dle rad Čecha, kterého jsme potkali v autobusu ze Shkodëru). Dá to ale práci. Najít něco neoploceného, nezasratého a rovného. Nacházíme, stavíme, ale moře zůstává nepřístupné – příliš bouřlivé. Pouze se kocháme a desinfikujeme dolní část nohou. Dráždíme kraby holým klackem (hlavně Honzík), sbíráme a přerovnáváme kamínky (hlavně já) a melancholicky zíráme v dáli (hlavně Martínek) – sebevražedné sklony? (Stesk po Ájince?) Hladově vyrážíme ke stanům a vyváříme si: těstoviny s instantními těstovinami a těstoviny s instantními těstovinami. A víno (Stolní. Jeden litr. Bez dírký. Bez chlapů.), dobré. (Zítřka ke snídani viné/vilné/vinné myslí/müsli?) Večer. Cikády. Veselost. Spát? Ne. Psát! Deník – ano. Píšem = plníme rozkaz/slib. Jde to. Samozřejmě. Dřívko a Filopíček stále s námi i po překročení hranice. Filopice taky s námi. (*Lad'ka*)

9.9.2010 – Čtvrtek – Tiranská sekce

Před hotelem jsem se rozloučil s Ulcinjskou sekcí a vyráším ke kruháči, který přecházím tak, že po pravé straně mám muzeum a po levé budovu Radio Shkodra a jdu až ke stadionu, odkud každou hodinu od 6:00 do 16:00 vyráží přesně v celou busy do Tirany. Můj jede v 9:00, batoh dávám do zavazadlového prostoru a řidič mi dobrou angličtinou říká, že se o něj nemusím bát. Za bus se platí až vevnitř 300 leků jakémusi průvodčímu, který řidiči říká, kde má stavět. Jízda trvá dvě hodinky a bus je klimatizován. V Tiraně stavíme na Rruga Asim Vokshi a průvodčí máchá rukou kamsi doprava, tak tam vyráším tuše hlavní náměstí. A skutečně, asi po půl kilometru tam jsem, vidím sochu Skanderbega, muzeum, mešitu, operu, vládní budovy a jiné věci, ale hlavně je celé náměstí totálně rozkopané. Je hic, takže vše jen rychle procházím a sháním

MHD na letiště. Lije ze mě jak cyp a jsem posílán od zastávky k zastávce, až se od dvou anglicky mluvících holčin dozvídám, že tam asi vůbec žádné MHD nejezdí, že si musím vzít tágo. Tož jdu k prvnímu taxikáři a ten si říká 2 000 lek, což mi přijde moc, tož sleví na 1 500 lek a já to беру. Nakonec to je 16 km jízdy, letiště je nové, moderní a příjemně malé. Zastávku pro MHD tu nikde nevidím, ale kdo ví... Kupuji CD albánské tradiční hudby a čekám na check-in. Taky jdu s báglem k ovinovačce, kde si domorodci vesele balí po svém. Ke mně však ihned přibíhá pověřený pracovník a batoh mi ovine za 5 €. Po check-inu si dávám plátek pizzy a předražené pivo, procházím bránou a v 15:20 odlétám směr Budapešť a dál do Amsterdamu na služebku, čímž mé putování po Albánii a ramadán končí. I když ne docela, bo v Amstru z letiště jedu Mercedesem, což je nejrozšířenější albánské auto, s iránským muslimským řidičem, nevyspalým po ukončeném ramadánu... (David)

10.9.2010 vesmírného času – Další pokračování cesty domů (Už nás dávno není pět)

Ráno nás vítá zmoklá příroda (téměř celou noc více méně pršelo) a tím pádem i mokré stany. Sluníčko na nás kašle, sušit se bude blbě. Po snídani a zabalení míříme podél pobřeží (moře se od včerejšího večera už trochu uklidnilo). Na Malé pláži (Mala plaža) pod hradem ho zkoušíme. Překvapuje nás, mírně rozvlněné, ale pěkně studené. O co kratší dobu jsme ve vodě, o to déle pod mraky schneme. Je 12:00, přicházíme na autobusák a akorát stíháme bus do Baru. Tam odkládáme batohy v úschovně (2€/kus; garderoba) a nalehko jdeme do města. Komunisticko/funkcionalisticko/socialisticko-realistická architektura nás dostala. K tomu superdrahé jachty v přístavu a vojenské lodě. Není co prohlížet. Raději vyhledáme restauraci a rozjíždí se hostina... Tříhodinová žranice. Hned z hospody jdeme do vedlejšího obchodu nakoupit zásoby na cestu (nemalé) a v dešti rychle jdeme zpět na vlakové nádraží. Zmoklí vyzvedáváme bágly a snažíme se vloupat do zamčeného vagónu. Velmi veselí (přiopití či nepřiopití) stevardi (Češi) přichází tak 15 minut před odjezdem. Vpouští nás dovnitř a snaží se z nás vymámit, kde jsme nechali toho pátého. Nakonec usuzují, že Evča vypadá hladově a že ho tedy určitě snědla. Navozuje se tak pohodová atmosféra v celém vagónu (asi tak 20 pasažérů). Jsme varováni, že ve 22:30 přijde pasová kontrola, ať máme pasy po ruce. Nepřichází nikdo, jen to s námi pěkně hází a pořád se na chodbě někdo s někým dohaduje. Kontrola přichází po půlnoci. Protivný Srb, který kontroluje vše, co vidí: tašky s jídlem, kosmetické taštičky, pomalu i boty. Jen krosny ne. Během noci se nám daří nabrat krásné tříhodinové zpoždění. Ještě že nám jeden z Čechů od plesa Jezerce přišel dát dobrou noc v podobě meruňkovice... (Lad'ka)

11.9.2010 – Sobota

Blížíme se závratnou rychlostí k domovu. Jsme zvědaví, zda-li stihneme „přípoj“ v Subotici, kde nás mají přepřáhnout z Panonie na Avalu. Snídáme dobroty z černohorské pekárny v Baru, kde z nás včera paní pekárnička měla docela dobrou srandu ☺, a silou vůle se snažíme popostrčit náš vlak do Subotice, kam nakonec vjíždíme 5 minut po oficiálním plánovaném odjezdu Avaly. Avala však prý jede za námi, takže obávané 12 či kolikahodinové zpoždění je zažehnáno. Na oslavu dáváme oběd – výborný domácí černohorský sýr a pečivo (o chlup lepší vařáky než albánské). Skoro vše už ale máme přečteno a vylušťeno a tak si děláme test z AJ a Lad'ka s Honzíkem neúnavně hrají slovní fotbal a pak asociace. (Evča)

Sepsal Martínek, Honzík, Lad'ka, Evča & David

Náklady na dovolenou celkem asi **4 100,- Kč** (2 413,- Kč za zpáteční vlak s lehátky; 40,- EUR a 3 800,- ALL na dopravu a ubytování v Černé Hoře a Albánii při kurzech 1 EUR = 136,70 ALL a 1 EUR = 24,90 Kč). Nějaké další výdaje byly za pivo, jídlo, suvenýry...